

Начелно правно мислење

1. Странките можат да бараат изземање само на судија, односно судија поротник кој учествува во постапката по конкретен предмет.

2. Судија или судија-поротник на првостепен суд кој постапува по конкретен предмет, ќе ја прекине натамошната работа врз предметот само доколку до завршувањето на расправата по предметот пред првостепениот суд, односно до донесување на одлуката ако немало расправа, странката побара негово изземање врз основа на конкретно наведени околности.

3.Работата по конкретен предмет, судија на првостепен суд нема да ја прекине, а барањето на странката ќе го отфрли како недозволено, ако:

-Во барањето за изземање не наведува образложени околности врз кои го заснова барањето;

-Барањето е засновано врз исти околности за кои веќе е одлучено;

-Бара изземање на сите судии на првостепениот суд кои би можеле да постапуваат во одреден предмет;

-Бара изземање на претседателот на првостепениот суд да одлучува по барање за изземање на судиите од тој суд;

-Бара изземање на претседателот на непосредно повисок суд да одлучува по барање за изземање на претседателот на понизок суд;

-Бара изземање на судија или сите судии на повисок суд, освен ако се работи за изземање кое е ставено во правниот лек или во одговор на правниот лек, а ако пред повисокиот суд се одржува расправа, тогаш до завршување на расправата (член 63 став 3 од ЗПП).

Образложение

Изземањето е отстранување од вршењето на судиската должност на судија и на другите лица кои вршат судиска функција (судии поротници) во случаите кога постојат околности кои создаваат сомнение во објективноста и непристрасноста на судијата во одлучувањето по конкретен предмет (член 65 од ЗПП).

Изземањето секогаш се однесува на вршењето на судиската должност во конкретен предмет, поради што и случаите кога се работи за изземање на претседател на суд (член 66 став 1 од ЗПП) можат да бидат само оние

случаи кога претседател на суд, според годишниот распоред за работа, врши судиска должност во конкретен предмет.

Во Законот за парничната постапка не е предвидено изземање на претседател на суд од неговата должност да одлучува за изземање на судија, ниту е предвидено изземање на претседател на повисок суд да одлучува за изземање на претседател на понизок суд. Од членот 65 од Законот за парничната постапка се гледа дека изземањето од вршењето на судиската должност во конкретен предмет може да биде засновано на посебниот однос на определен судија кон тој предмет или на неговиот посебен однос кон странките во предметот (точките 1 до 5), а може да биде засновано и на други околности кои ја доведуваат под сомнение пристрасноста на тој судија (точка 6). Овие “други околности” од точка 6 на член 65 колку да изгледаат воопштено и неопределено, во барањето за изземање странката мора да ги определи конкретно. Тоа значи дека во барање за изземање на судија засновано на точка 6 на член 65, од ЗПП, не е доволно странката да наведе дека се сомнева во непристрасноста на судијата, туку е должна да ги наведе околностите кои го создаваат кај неа тоа сомнение (член 67 став 4 од ЗПП). Тоа, понатаму значи дека не може да се бара изземање на сите судии во определен суд само врз основа на сомнение на странката во нивната непристрасност, туку во барањето странката е должна за секој судија во тој суд одделно и конкретно да ги наведе околностите од кои произлегува тоа сомнение.

Според член 67 став 2 од ЗПП, барање за изземање на судија односно на судија-поротник во постапката пред првостепениот суд, странката може да поднесе најдоцна до завршувањето на расправањето пред првостепениот суд, односно до донесувањето на одлуката, ако немало расправање, а според ставот 2 на овој член, изземање на судија од повисок суд странката може да стави во правниот лек или во одговорот на правниот лек, а ако пред повисокиот суд се одржува расправа, тогаш до завршувањето на расправата.

Против решението со кое ќе се отфрли барањето за изземање како недозволено, не може да се изјави жалба согласно член 263 став 2 од ЗПП, бидејќи се работи за одлука со која се управува со постапката.